

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput V. Secunda radix laxioris Ethices, est quia à generalibus Scripturæ
præceptis, privatâ ratione & autoritate, liberiùs excipitur, documentaque
Scripturæ, pro visa cuique ratione, licentiosiùs ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

CAPUT V.

Secunda radix laxioris Ethices, est quia à generalibus Scriptura præceptis, privatâ ratione & autoritate, liberius excipiuntur, documentaque Scriptura, pro visa cuique ratione, licentiosius inflectuntur, consuetisque hominum moribus accommodantur.

41 **E**X priori radice pullulat hæc secunda. Si quidem ex hoc ipso quod resolutiones morales fundantur in ratione purè humana, non in ratione divina, & christiana; in ratione antecedente, non in consequente dogmata Scripturarum & Patrum; sequi natum est quod huiusmodi resolutionum Authores, ita in antecessum præfigant sibi philosophicas suas opiniones, ut deinde Spiritum sanctum, ubi repugnare videtur, in balbutiem suam trahant, generaliaque proinde Scriptura dogmata vel præcepta inflectant, emolliant, accommodent, limitent ad præscriptum corruptæ rationis suæ, utpotè sacra dogmata illa præcipientis, non subsequenter. Nec certè tot divinorum humanorumque præceptorum inflexiones, exceptiones ac limitationes continerentur in propositionibus c. 2. recensitis, si earum Authores eas primitus non fundassent in privata sua ratione, purè humana, nec ad semetipsos pro eorundem fundamento primitus recurrissent; sed ad propheticas voces, ad evangelica dogmata, ad SS. Patrum traditiones, &c. attendentes se pati rationis defectum, rationemque purè humanam, in hoc corruptæ naturæ stâtu, adeò erraticam esse, ut principium veræ sapientiæ sit, parum credere rationi suæ; nihilque rationi tam consonum, quàm rationis purè humanæ luxuriam per christiana humilitatis, simplicitatis, modestiæ, ac prudentiæ regulas (Prolegomeno 2. deducendas) coercere.

42 Ad quod profectò si attendisset Author A-pologia Caluistarum, non dixisset v. g. fol. 87. & 88. generali præcepto, *non occides*, non alia prohiberi homicidia, quàm quæ fiunt sine legitima causa, cujus iudex sit ratio nostra; sivè non dixisset: ad rationis naturalis (eo nomine intelligendo rationem privatis Doctoribus visam, non sapientibus omnibus probatam) iudicium esse referendum, quando liceat vel non liceat hominem occidere. Quòdque generali præcepto, *non occides*, nihil aliud prohibetur, quàm ut ne quis alium sine causa legitima interficiat. Hinc enim portentosa illa confectaria deduxerunt Authores propositionum n. 20. recensitarum circa 5. Decalogi præceptum.

43 Nec illi, quos graphicè depingit Albertus de Albertis in paradox. Moral. de ornatu mulier. in prælud. de Veter. Patrum autoritate, tot tantarumque corruptelarum patronos sese reddidissent: *Non pauci* (ait laudatus Author) *qui moralium questionum arbitros sese constituunt... quamvis divinarum Litterarum, præcorumque Pa-*

trum sententia perspicua, in controversia, ex adverso obluetur, nihilominus ut nescio quibus suis placitis... serviliter ancillentur, suaque dogmata quæ semel imbiberunt, prætractè tueantur, vim apertam, tam sacris codicibus, quàm Patrum monumentis inferre, utroque torquere, eludere, inflectere, luxare, ac traducere minime dubitant. Si quam enim mundi corruptelam, valdè usitatum, Scriptura sancta, & Patres improbant damnantque, si omnem operam studiumque, quo hominum gratiam aucupentur, ejusdem corruptela patrocino suscipiendo impendant, atque ut impendant, eandem Scripturam & Patres ludibrio, quàm Religioni habere malunt, ne dicam prodere... in quos malè, ego metuo, ne effatum illud (quod Circumcellionibus, hominibus planè opiniosissimis, olim solemnè erat, ut memorat S. August. ep. 48.) Quod volumus sanctum est, quadret ad amissim, & quod sua sibi ratio suggererit, illud honestum ab eisdem decernatur. At divina Scriptura aliter dilucidè statuit. Nihil refert: figuratè loquitur.

At Patres agminatim secus palàm docent. Nihil obest: exaggerationi libenter indulgent.

At locus tergiversationi non est: enucleatè Scriptura & Patres contrà censent. Quid tùm postea? non propriè, sed per metaphoram concinuntur.

At quorsum hæc ludificatio? nimirum ubi quid frequenti in more positum est, si Scriptura, si Patres id vituperant, si carpunt, si vetant, vituperari, carpi, vetari insciantur, illamque ac istos per tropum & schema aliò spectare contentum.

44 *Ubi autem quidpiam à Scriptura & Patribus reprehenditur, quod ab hominum consuetudine longè alienum est, tum facillè annuum, tum nullo negotio dant manus, tum candidè ac severè utroque interpretantur.*

At si edita ab alterutris interdicta à populorum moribus atque usu paululùm abhorrent, illa in vulgata licentiæ servituti trahunt, illa elumbant, illa mangonifant, illa enervant, illa pervertunt simul atque everunt.

45 *Quæ profectò lues hodie quoque tam magna in dies capiti incrementa, ut ad illud extremum, quod magnus Augustinus serio in ep. ad Galatas quondam deploravit, jam passim quàm concitatissime decurratur. Væ peccatis hominum qui sola inlicitata horrescimus. Sed multo luculentius idem S. August. in l. 3. de doctrina christiana c. 10. hanc ipsam insaniam... nobis ob oculos hisce coloribus ponit: "Quoniam proclive est humanum genus, non ex momentis ipsius libidinis, sed potiùs suæ consuetudinis æstimate peccata; sit plerumque ut quisque hominum ea tantum culpanda arbitretur, quæ suæ regionis & temporis homines vituperare atque damnare consueverunt; & ea tantum probanda atque laudanda, quæ consuetudo eorum, cum quibus vivit, admittit; eoque contingit, ut si quid Scriptura vel præceperit, quòd abhorret à consuetudine audientium, vel quòd jam verbi vixit autoritas, figuratam locu-*

tionem putent. Non autem præcipit Scriptura, nisi charitatem, nec culpat nisi cupiditatem, & eo modo informat mores hominum. *Item*, si animum præoccupaverit alicujus erroris opinio, quidquid aliter asseruerit Scriptura, figuratum homines arbitrantur. *Hæc incluyus Ecclesie Doctor. At hujusmodi quoque ludo, non Scripturam divinam tantum, sed priscos etiam Patres esse obnoxios, crebro experimento planè compertum est. Quod ego, ut verum fatear, & indignissimè fero, & nullo modo tolerandum existimo.* Hæcenus Albertus de Albertis. Et verò hujusmodi ludificationibus Scripturam & Patres indignè tractari, nulloque modo tolerandum id esse, Prolegom. 2. multipliciter ostendemus. Quàmque periculosum sit ex rationibus philosophicis divinas Scripturas ad alium sensum trahere, quàm præ se fert sermonis simplicitas, Augustinus l. 3. de doctr. christiana c. 28. declarat, dicens: *Ratione reddita interpretari Scripturam, consuetudo periculosa est.* Declarat & Alexander VII. in Decreto suo de 24. Sept. 1665. dum radices laxioris Ethices insinuat esse ortas ex hoc quòd *modus opinandi irrepfit.*

CAPUT VI.

Tertia radix, est quia sanctorum Patrum doctrina vel negligitur, vel contorè explicatur, non ut illi sapiunt, sed ut quisque sapit.

46 **EX** prima similiter radice subnascitur hæc tertia. Ex eo namque, quòd Neoterici complures moralem suam doctrinam fundent in ratione antecedente dogmata Scripturarum & Patrum, non in consequente; natum est consequi, quòd privatae suæ rationi plus deferant quàm Sanctorum authoritati, sive quòd apud ipsos majori in pretio sit visa sibi ratio, quàm priscorum Magistrorum, etiam SS. Patrum authoritas, saltem ubi non agitur de articulis perspicuè ab Ecclesia definitis; quòdque proinde plus temporis impendant in adveniendis conquirendisque dialecticis rationibus, quàm in evolvendis SS. Patrum monumentis. Quisque enim lubentius tempus impendit in conquirendo eo quòd majori habet in pretio.

47 Hinc solemnè illa vox Caramuelis: „ Non multum temporis impendo, aut perdo in Veterum libris legendis. „ Cur ita? Quia Theol. fundam. n. 1330. Edit. Lugdun. professus fuit, *se in omnibus plus rationi & dialecticæ quàm authoritati detulisse.*

48 Scio quòd posteaquam, ob priorem illam suam Confessionem, de Patrum neglectu, notatum se vidit à Sapientibus, illam excusare conatus sit, dicendo, per libros Veterum à se non intellectos libros SS. Patrum, sed Scholasticorum. At libri ipsius oppositum attestantur, sicut & cæterorum, plus humanæ rationi, quàm authoritati cum ipso deferentium; in ipsis quippe vix, nisi studiosè collecta rationationum humanarum farrago, densaque recentiorum scriptorum turba, rarò mentio

Patrum reperitur; utpotè, quos in pretio habent quoad dogmata fidei, non quoad decreta morum, in quibus potiore habent rationem Neotericorum, philosophicarumque rationationum.

Siquidem ingenerosum existimantes sapere ex Commentario, solum eatenus probant SS. Patrum authoritates (in materiis necdum evidenter ab Ecclesia definitis) quatenus eorum rationes, quarum sese arbitros judicesque constituunt. Utinam non iniquos! in eo quòd eas deturbant à possessione æstimationis ac reverentiæ, quam communi Sapientiorum judicio promeruerant, jamque olim in Orbe literario acquisierant.

Rationem, inquit, sectamur & sequimur. Rationem utique sibi vitam, ipsisque solis, non Sapientioribus probatam. Rationem, communi plerumque Sapientum judicio, parum soliditatis habentem. Rationem, quæ frequenter nihil aliud est quàm rationis umbra fumusque, seu inane rationis simulacrum.

Prosequuntur interim, & aiunt: illam solam (ubi de rebus apertè definitis non agitur) nobis proponimus in Magistrum: illà solà nos tuemur. Neque enim Authores sequendi, sed Authorum rationes. Nec excipiunt S. Augustinum, D. Thomam, aliosque Patres, nisi in sententiis, in Ecclesia sine controversa receptis. Unde quibusdam ex ipsis ista excidit propositio, ab Hispanica Inquisitione reprobata, *Augustini authoritatem non plus valere, quàm rationes, quas allegat, evincant, ipsorum utique judicio, quibus id solum rationabile videtur, quod ipsis probatur.*

Id utcumque ferendum in philosophicis disciplinis, in quibus tolerabile utcumque est, quòd plus rationi deferatur quàm authoritati: quàmquam & in illis rationum momenta communi potius Sapientiorum judicio, quàm privato & singulari, regulariter pensanda sint. At quòd in Theologicis plus rationi suæ privato Author, quàm SS. Doctorum, & maxime priscorum Patrum, incomparabiliter sapientiorum, authoritati (citra perspicuam necessitatem) deferat, tolerabile non videtur, utpote contra locorum Theologicorum ordinem, ut supra vidimus, sicut & contra Oracula Scripturarum, contra documenta exempla Sanctorum, & contra rectæ rationis, christianæque humilitatis, modestiæ ac prudentiæ dictamen, uti Proleg. 2. videbitur.

Ipsaque experimento demonstratur, immoderatos illos visæ sibi rationis supra priscorum Patrum authoritatem, exaltatores, inde actos in præcipitum, sive opiniones illas *christiana disciplina relaxativas, & animarum perniciem inferentes*, quas supra n. 3. deplorat Alexander VII. quatumque causam dum subindicat, *summam illam luxuriantium ingeniorum licentiam... per quam in rebus ad conscientiam pertinentibus, modus opinandi irrepfit alienus omninò ab Evangelica simplicitate, Sanctorumque Patrum doctrina, quem si pro recta regula fidei*